

51

bijlage 5

BS/2014019976 / 26-6-2014

Ministerie van Defensie

Zie verzendlijst ;

nota

Vaststelling bijlagen bij HDFC Aanwijzing nr. 80
'Verrekenen van activiteiten ten behoeve van partijen
buiten Defensie'

Hierbij doe ik u toekomen de door mij vastgestelde bijlagen bij HDFC Aanwijzing nr. 80 inzake het verrekenen van activiteiten ten behoeve van partijen buiten Defensie. De bijlagen B, C en D worden jaarlijks in augustus geactualiseerd.

Reeds ingediende verrekeningen op basis van oude tarieven behoeven geen aanpassing. Ik verzoek u de bijlagen bekend te stellen binnen uw organisatie.

De bijlagen zullen gepubliceerd worden op intranet onder HDFC aanwijzingen.

DE DIRECTEUR BEGROTING

Drs. E.A de Schipper

Hoofddirectie Financiën en Control

Directie Begroting
Afdeling Voorafgaand Toezicht
en Beleidscontrol

Kaivermarkt 32
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Contactpersonen

M.F. van Velzen
Senior adviseur
mf.v.velzen@mindef.nl

F. el Hour, MSc.
Adviseur
f.e.hour@mindef.nl

Datum
5 augustus 2014

Onze referentie
BS2014019976

Bijlagen
1

*Bij beantwoording datum,
onze referentie en onderwerp
vermelden.*

verzendinglijst

Bij nota BS2014019976

Aan

- de Directeur Financiën en Control BS
- de Directeur Financiën en Control van de DS / Directie Aansturen Operationele Gereedstelling
- de Directeur Financiën en Control CZSK
- de Directeur Financiën en Control CLAS
- de Directeur Financiën en Control CLSK
- de Directeur Financiën en Control KMar
- de Directeur Financiën en Control DMO
- de Directeur Financiën en Control CDC
- de Commandant Financieel Administratie en Beheerkantoor

Afschrift aan

- de Plaatsvervangend Secretaris-Generaal
- de Directeur Juridische Zaken
- de Hoofddirecteur Beleid
- de Directeur Auditfunctie Defensie
- de Hoofddirecteur Bedrijfsvoering

Hoofddirectie Financiën en Control

Directie Begroting
Afdeling Voorafgaand Toezicht en Beleidscontrol

Datum
5 augustus 2014

Onze referentie
BS2014019976

2014/08/05 14:00:00

De afzender is verantwoordelijk voor de inhoud van de afzender.

De afzender aanvaardt aansprakelijkheid voor de inhoud van de afzender.

De afzender aanvaardt aansprakelijkheid voor de inhoud van de afzender.

De afzender aanvaardt aansprakelijkheid voor de inhoud van de afzender.

Hoofddirectie Financiën en Control

Directie Begroting
Afdeling Voorafgaand Toezicht en Beleidscontrol

Datum
5 augustus 2014
Onze referentie
BS2014019976

Contactpersonen
M.F. van Velzen
F. el-Hour, MSC.

bijlagen

Bij HDFC Aanwijzing nr. 80 'Verrekenen van activiteiten ten behoeve van partijen buiten Defensie'.

Bijlage A Definities

Bijlage B Tariëven additionele uitgaven

Bijlage C Integrale kostprijs

Bijlage D Middensommen

Bijlage E Productieve uren

Bijlage A Definities

Hoofddirectie Financiën en
Controle

Directie Begroting
Afdeling Voorafgaand Toezicht
en Beleidscontrole

Datum
5 augustus 2014

Onze referentie
BS2014019976

Aanvrager. De partij buiten Defensie die een aanvraag indient voor het uitvoeren van activiteiten.

Additionele uitgaven Alle noodzakelijke extra uitgaven die een directe relatie hebben met een project of activiteit en niet zouden zijn gemaakt als de militaire bijstand, steunverlening of (maatschappelijke) dienstverlening niet zou hebben plaatsgevonden.

Arbeidsdag Een rekeneenheid van acht uren. Behoeft geen
aaneengesloten periode te zijn, niet door één persoon uitgevoerd te zijn noch
binnen de normale werkperiode plaats te vinden.

Bestuursorgaan/civiele autoriteiten Een orgaan van een rechtspersoon die
krachtens publiekrecht is ingesteld of een ander persoon of college, met enig
openbaar gezag bekleed (minister, commissaris van de koning, burgemeester of
dijkgraaf).

Constante/vaste kosten Kosten die in totaal per periode -binnen bepaalde
grenzen- onafhankelijk zijn van productie omvang of gebruik / verbruik.

Defensieonderdeel Met defensieonderdeel wordt bedoeld de Bestuursstaf, de
Operationele Commando's, de DMO of de CDC.

Dienst Een handeling of het geheel van handelingen die (dat) men ten behoeve
van iemand of iets verricht. Een dienst is het resultaat van tenminste één
activiteit die uitgevoerd moet worden op het raakvlak tussen leverancier en klant
en is in het algemeen niet tastbaar. (Bron: Corporate Begrippenkader Defensie)

Dienstverlening Het leveren van diensten door de dienstverlener aan een
afnemer waarbij werkzaamheden verricht worden en/of faciliteiten, personeel en
materieel beschikbaar wordt gesteld. (Bron: Corporate Begrippenkader Defensie)

Hoofdgebruiker Onder de hoofdgebruiker wordt verstaan de commandant of
directeur van een DO aan wie een defensielocatie of deel van een defensielocatie,
door de beschikker "in gebruik" is of wordt gegeven.

Humanitaire hulpverlening Het bieden van levensreddende hulp, het verlichten
van lijden en het behouden van de menselijke waardigheid in acute noodsituaties
als gevolg van natuurrampen en door mensen veroorzaakte crises waarbij
gehandeld wordt vanuit de humanitaire principes van neutraliteit, onpartijdigheid
en onafhankelijkheid.

Integrale kostprijs. De integrale kostprijs omvat alle relevante kosten voor het
leveren van producten of het verrichten van diensten, inclusief afschrijvings- en
onderhoudskosten.

Marktactiviteit Iedere activiteit bestaande uit het aanbieden van goederen en/of
diensten op een bepaalde markt.

Medegebruik Het gebruik van een defensieobject door en tot doel van een niet
tot Defensie behorende instantie of persoon.

Bijlage B Tarieven additionele uitgaven

Hoofddirectie Financien en
Control

De rekening¹ bevat één of meer van de volgende componenten:

Directie Begroting
Afdeling Voorafgaand Toezicht
en Beleidscontrol

Basistarief

Het basisbedrag wordt vastgesteld door het basistarief te vermenvuldigen met het aantal arbeidsdagen dat ten behoeve van de inzet wordt gemaakt. De commandant, die belast is met de uitvoering van de inzet, administreert het aantal arbeidsdagen. In het basistarief zijn de meest voorkomende uitgaven die inzet met zich meebrngen opgenomen. Hieronder vallen: vergoeding meerdaagse activiteiten en overige toelagen, voeding, kleding, huisvesting, telecommunicatie-middelen, personele faciliteiten, vervoer, overige voorzieningen (schoonmaakkosten).

Datum
5 augustus 2014.

Onze referentie
BS2014019976

Basistarief	Per 1 aug 2014	€ 109,76
--------------------	-----------------------	-----------------

Overige tarieven

Overige tarieven zijn die tarieven waarvan de additionele uitgaven niet of grotendeels niet gedekt worden door het basistarief. Deze uitgaven worden afzonderlijk en expliciet opgevoerd ter verrekening. Activiteiten waarvan additionele uitgaven niet primair, of (grotendeels) niet gedekt worden door het basistarief worden afzonderlijk en expliciet opgevoerd ter verrekening. Hierbij wordt eveneens gestreefd naar eenvoud door additionele uitgaven per module (een activiteit of inzetbare groep per tijdseenheid) in tarieven uit te drukken en door deze waar mogelijk te standaardiseren. Deze overige tarieven kunnen bovenop of in plaats van het basistarief opgevoerd worden.

Overige tarieven

		per 1 aug 2014
Beschikbaarheid/bereikbaarheid	<i>per persoon per 24 uur</i>	
• 24 uur notice to move		€ 10,09
Consignatie		
• 8 uur notice to move (consignatie op huisadres)	<i>per persoon per 24 uur</i>	€ 21,53
• 1 uur notice to move (consignatie op werkplek)	<i>per persoon per 24 uur</i>	€ 107,63
Gebruik duikvaartuig	<i>per dag</i>	€ 995,00
Gebruik Raven	<i>per vliegtuur</i>	€ 300,00
Personeenvervoer (niet defensie personeel)	<i>inhuur</i>	Kosten DVVO
Goederenvervoer (niet defensie materieel)	<i>Per kilometer</i>	€ 1,33
Ruimingen EODD conventioneel	<i>per projectiel</i>	€ 260,00
Ruimingen EODD geïmproviseerd	<i>per projectiel</i>	€ 889,00
Duiktoelage	<i>per persoon per minuut</i>	€ 2,00
Voeding (niet defensie personeel)	<i>per persoon per dag</i>	Kosten Paresto
Huisvesting (niet defensie personeel)	<i>per persoon per dag</i>	€ 11,25

¹ Bron: "Regeling militaire steunverlening in het openbaar belang 2004"

Bijlage C Integrale kostprijs

Hoofddirectie Financiën en
Control

Om integrale kostprijzen te bepalen heeft het Ministerie van Financiën de Handleiding Overheidstarieven uitgegeven, welke jaarlijks wordt vernieuwd. Deze handleiding is onder andere van toepassing op DO's die niet beschikken over een adequate kostenadministratie of een ander toereikend instrument voor het in rekening brengen van kosten voor het verrekenen van activiteiten met partijen buiten Defensie. Onderstaand schema geeft aan hoe de integrale kostprijzen bepaald kunnen worden. Afwijken van onderstaand schema is mogelijk wanneer het DO een adequate kostenadministratie hanteert en daarmee de integrale prijs kan onderbouwen. Het is wel van belang dat de wijze waarop de integrale kostprijs doorberekend wordt consequent toegepast wordt.

Directie Begroting
Afdeling Voorafgaand Toezicht
en Beleidscontrol

Datum
5 augustus 2014

Onze referentie
BS2014019976

Calculatieschema voor het bepalen van de integrale prijs

De kostprijs is opgebouwd uit een personele (A), een materiële component (B), een verbruikscapient (C) en een toevoeging (D). Niet elke activiteit zal alle componenten bevatten. De personele component ontstaat wanneer personeel wordt ingezet bij het uitvoeren van een activiteit. De materiële component wordt berekend als een materiële inzet wordt geleverd bij de uitvoering van activiteiten. De verbruikscapient ontstaat wanneer goederen tijdens de inzet worden verbruikt (brandstof, zandzakken, etc.). In sommige gevallen kunnen kosten van aanschaf van goederen of diensten (inhuur) uitsluitend in het belang van de inzet opgevoerd worden. Deze uitgaven worden gespecificeerd met facturen en separaat opgevoerd onder 'toevoeging'.

In onderstaande uitleg wordt weergegeven hoe de componenten berekend kunnen worden. Een integrale prijs ten behoeve van marktpartijen ontstaat wanneer een toeslag² en BTW wordt geheven over de ontstane kostprijs. In alle gevallen dat BTW in rekening wordt gebracht, dient deze als zodanig op de factuur te worden vermeld. Dit betekent dat deze 'te ontvangen BTW' door FABK/DFDE aan de belastingdienst moet worden afgedragen. Voorafgaand aan de dienstverlening door het desbetreffende DO dienen hierover nadere afspraken met FABK/DFDE (Sectie Advies) te worden gemaakt.

	Rijksoverheid	Navo-partners	Marktpartijen (derden)
(A) Personele component			
(B) Materiele component			
(C) Verbruikscapient			
(D) Toevoeging	(incl. BTW)	(excl. BTW)	(excl. BTW)
Integrale kostprijs Rijksoverheid / Navo-partners			
Integrale kostprijs marktpartijen (excl. toeslag en BTW)			
Toeslag tbv marktpartijen			5,33%
Integrale kostprijs marktpartijen (excl. BTW)			
BTW 21%			21%
Integrale kostprijs marktpartijen (incl. BTW)			

² De toeslag bestaat uit 4% winst na correctie van 25% vennootschapsbelasting ($4\% / (100\% - 25\%) = 5,33\%$)

Ad A. Personele component

	Burger personeel	Militair personeel
Basiscomponent	Zie Middensommen, bijlage D	
Toeslagen		
• Overige personele uitgaven	7,9%	12,0%
• Materiele uitgaven/bureauzaken	2,0%	2,0%
• Wachtgelden	€ 50	€ 50
• Overhead (excl. werkplek automatisering)	€ 27.900	€ 27.900
• Werkplekautomatisering	€ 3.100	€ 3.100
• Postactieven eigen risico	nvt	9,7%
Integrale personeelskosten per jaar	€	€
Productieve uren	bijlage E	bijlage E
Gemiddeld uurbedrag (C)	Integrale personeelskosten / productieve uren	
Personele component	Gemiddeld uurtarief x aantal uren	

Hoofddirectie Financiën en Control

Directie Begroting
Afdeling Voorafgaand Toezicht en BeleidscontrolDatum
5 augustus 2014Onze referentie
BS2014019976**Ad B. Materiële component**

Constante kosten Defensie	= (onderhoud + reparatie)
Variabele kosten Defensie	= (brandstof + energie + ...)
Kostprijs intern Defensie (excl. afschrijving & rente)	
Afschrijving	$(\text{aanschafwaarde} - \text{restwaarde}) / \text{verbruiksduur in meeteenheid}$
Rente	Wettelijke rente over gemiddeld geïnvesteerd vermogen / verbruiksduur in meeteenheid
	$\text{Gemiddeld geïnvesteerd vermogen} = (\text{aanschafwaarde} + \text{restwaarde}) / 2$
Tarief per meeteenheid	
Materiele component	Tarief per meeteenheid x aantal verbruikte meeteenheden

Ad C. Verbruikcomponent

De verbruikcomponent wordt bepaald door de waarde zoals opgenomen in het desbetreffende voorraadadministratiesysteem vermenigvuldigd met het verbruikte aantal.

Ad D. Toevoeging

Onder 'toevoeging' worden die kosten weergegeven die vermeld staan op de factuur van de externe leverancier. De aan de leverancier betaalde BTW wordt niet in rekening gebracht bij NAVO-partners. Bij vragen over de mogelijkheid tot teruggave van de betaalde BTW dient contact opgenomen te worden met de DFDE van het FABK.

Bijlage D Middensommen

Hoofddirectie Financiën en Control

Directie Begroting
Afdeling Voorafgaand Toezicht en Beleidscontrol

Datum
5 augustus 2014

Onze referentie
BS2014019976

**Basiscomponent totaal Defensie
(salaris & sociale lasten, incl. toelagen)**

Burgerpersoneel		
Schaal 1		31.489
Schaal 2		36.365
Schaal 3		43.204
Schaal 4		44.050
Schaal 5		44.508
Schaal 6		45.443
Schaal 7		48.143
Schaal 8		51.865
Schaal 9		58.150
Schaal 10		63.967
Schaal 11		72.120
Schaal 12		81.108
Schaal 13		90.628
Schaal 14		107.578
Schaal 15		116.576
Schaal 16		132.980
Schaal 17		137.211
Schaal 18		152.220

Militair personeel		
Rang 03	mar4/matr3/adelb./sld/cadet	16.441
Rang 04	sld3	17.809
Rang 05	sld2	20.607
Rang 06	sldt1/matr2/mar3	22.952
Rang 10	matr1	34.008
Rang 11 + 15	kpl/mar2 + kpl1/mar1	35.774
Rang 20 + 24	sgt/wmr + sgt1/wmr1	36.501
Rang 28	sm/ow	49.397
Rang 32	aoo	54.195
Rang 36	vdg/kornet	38.504
Rang 50 + 53	ltz3/tint + ltz2/elnt	48.193
Rang 56	kap/ritm/ltz2oc	58.043
Rang 62	ltz1/maj	79.021
Rang 65	kol/kltz	101.287
Rang 67	kol/ktz	121.483
Rang 70	bgen/cdr/cdre	141.749
Rang 72	genm/sbn	150.660
Rang 75	ltgen/vadm	165.673
Rang 78	gen/adm	165.744

Voor het opstellen van plannen en voor budgetoverheveling tussen (niet-) beleidsartikelen worden de planmiddensommen gehanteerd, zoals bedoeld in de BPB-aanschrijving (Middensommen salarissen & sociale lasten (excl. toelagen)) en kennen voor dit doel een onderverdeling naar DO (zie Intranet Portaal > Publicaties > Financieel).

Bijlage E Productieve uren

Hoofddirectie Financiën en Control

Directie Begroting
Afdeling Voorafgaand Toezicht
en Beleidscontrol

Datum
5 augustus 2014

Onze referentie
BS2014019976

Productieve uren ter bepaling van het uurtarief bij verrekening met partijen buiten defensie.		
	Burger- personeel	Militair personeel
Kalenderwerkdagen 2013 (excl. 7 feestdagen)	254	254
Kalender werkuren *)	1.930	1.930
Vakantieverlof (25 dagen)	190	190
Ziekte (**)	116	71
Werkuren	1.624	1.669
Militaire vaardigheden/sport (3 uur/week)		132
Indirecte productieve uren (12%)	195	200
Productieve uren	1.429	1.337

*) Bij de berekening is uitgegaan van een werkdag van 7,6 uur (38 uur/week)

***) Burgerpersoneel 6,0% en Militair personeel 3,7%

Code	Naam	Soort	Uren
000000			
000001			
000002			
000003			
000004			
000005			
000006			
000007			
000008			
000009			
000010			
000011			
000012			
000013			
000014			
000015			
000016			
000017			
000018			
000019			
000020			
000021			
000022			
000023			
000024			
000025			
000026			
000027			
000028			
000029			
000030			
000031			
000032			
000033			
000034			
000035			
000036			
000037			
000038			
000039			
000040			
000041			
000042			
000043			
000044			
000045			
000046			
000047			
000048			
000049			
000050			
000051			
000052			
000053			
000054			
000055			
000056			
000057			
000058			
000059			
000060			
000061			
000062			
000063			
000064			
000065			
000066			
000067			
000068			
000069			
000070			
000071			
000072			
000073			
000074			
000075			
000076			
000077			
000078			
000079			
000080			
000081			
000082			
000083			
000084			
000085			
000086			
000087			
000088			
000089			
000090			
000091			
000092			
000093			
000094			
000095			
000096			
000097			
000098			
000099			
000100			

HDFC Aanwijzing nr. 80

inzake

Verrekenen van activiteiten ten behoeve van partijen buiten Defensie

Hoofddirectie Financiën en Control

Directie Begroting
Afdeling Voorafgaand Toezicht en Beleidscontrol

Kalvermarkt 32
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Contactpersonen
M.F. van Velzen
Senior beleidsmedewerker
M: 06 239 276 42
mf.v.velzen@mindex.nl

Frel Hour, MSc.
Beleidsmedewerker
M: 06 103 139 52
frel.hour@mindex.nl

Datum
5 augustus 2013
Onze referentie
BS2013022410

Bijlagen
5

Bij beantwoording datum, onze referentie en onderwerp vermelden.

ALGEMEEN

1. Inleiding

De onderdelen van het ministerie van Defensie hebben specifieke capaciteiten waarop ook door partijen buiten Defensie een beroep wordt gedaan. Deze HDFC Aanwijzing heeft tot doel het geven van richtlijnen voor situaties waarin en de wijze waarop verrekenen van activiteiten met partijen buiten het ministerie van Defensie plaatsvindt.

2. Definities en kaders

In bijlage A Definities zijn de van toepassing zijnde definities opgenomen. Bij het opstellen van deze Aanwijzing zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Internationale verdragen en handvesten;
- Wet Markt en Overheid (2012);
- Politiewet (2012);
- Wet veiligheidsregio's (2010);
- Veiligheidswet BES (2010);
- Koninklijk Besluit betreffende aanwijzingen inzake de inzet van de krijgsmacht in Aruba, Curaçao en Sint Maarten (1987);
- Convenant Intensivering Civiel Militaire Samenwerking (2007);
- Convenant inzake Financiering Nationale Inzet Krijgsmacht (2010);
- Raamconvenant Buitenlandse Zaken en Defensie inzake humanitaire hulpverlening (2013);

- MP 11-10 Regeling militaire steunverlening in het openbaar belang (2004);
- MP 11-10 Maatschappelijke dienstverlening door Defensie aan derden; Handleiding Overheidstarieven (2013) Hafir A8.04c;
- Regeling onderlinge betalingen (2003) Hafir A4.05;
- Aanwijzing SG A/946 Internationale afspraken (2008);
- Aanwijzing SG A/987 Handboek verwerving Defensie (2012);
- Aanwijzing SG A/990 Militaire ondersteuning civiele autoriteiten (2011);
- DP 43-200 Recreatief medegebruik van defensie terreinen (2011);
- Vademecum Beleid, beheer en gebruik van Vastgoed Defensie (2011).

Hoofddirectie Financiën en Control

Directie Begroting, Afdeling Voorafgaand Toezicht en Beleidscontrol

Datum
5 augustus 2013

Onze referentie:
BS2013022410

Activiteiten voor partijen buiten Defensie worden verricht op basis van bovenstaande wet- en regelgeving. In paragraaf 3 wordt de ondersteuning aan civiele autoriteiten beschreven. Paragraaf 4 gaat over dienstverlening (economische activiteiten) aan tweeden en derden, niet zijnde militaire bijstand, steunverlening of humanitaire hulpverlening. Uitzonderingen op de toepassing van deze Aanwijzing zijn beschreven in paragraaf 5 t/m 8.

N.B. De Wet Markt en Overheid is per 1 juli 2012 in werking getreden. Voor bestaande economische activiteiten waarop de Wet Markt en Overheid van toepassing is, geldt een overgangstermijn tot 1 juli 2014. Binnen die termijn dienen afspraken over deze activiteiten in overeenstemming te worden gebracht met de bepalingen van de Wet Markt en Overheid (zie paragraaf 4). De Autoriteit Consument en Markt zal toezien op de naleving van deze regels.

ONDERSTEUNING EN DIENSTVERLENING

3. **Ondersteuning van de civiele autoriteiten bij openbare orde handhaving, rechtshandhaving, rampenbestrijding en humanitaire hulp, zowel nationaal als internationaal**

a. **Militaire bijstand**

Militaire bijstand voor de handhaving van de openbare orde en strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde is vastgelegd in artikel 57 en 58 van de Politiewet 2012 (PW). Artikel 57 heeft betrekking op inzet van de KMar en artikel 58 op de inzet van andere delen van de krijgsmacht. Bijstand door een bijzondere bijstandseenheid is geregeld in artikel 59 PW. In het geval van bijstand gaat het om aanvragen ingediend door de minister van Veiligheid en Justitie (namens de Officier van Justitie of de burgemeester). Deze aanvragen komen binnen via het Defensie Operatie Centrum. De SG beslist tot inzet van de KMar op basis van het advies van Directie Juridische Zaken (DJZ) en van CKMar. DJZ beslist onder mandaat van de minister van Defensie, tot inzet op grond van artikel 58 PW na advies van de CDS.

Militaire bijstand in geval van een ramp of ongeval vindt plaats op basis van artikel 51 van de Wet veiligheidsregio's. De CDS beslist, het advies van DJZ daarin betrekkend, of de bijstand wordt verleend.

1. Per 1 april 2013 is de Nederlandse Mededingingsautoriteit opgegaan in de Autoriteit Consument en Markt

Bijstand ter handhaving van de openbare orde, strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde of diensten ten behoeve van justitie in Caribisch-Nederland vindt plaats op basis van artikel 6, 7 en 58 van de Veiligheidswet BES (Bonaire, Sint Eustatius en Saba). Op grond van het Koninklijke Besluit uit 1987, betrekking hebbende op aanwijzingen inzake de inzet van de krijgsmacht in Aruba, Curaçao en Sint Maarten, kan bijstand verleend worden ten behoeve van de veiligheid, openbare orde of in geval van een ramp of crisis in Aruba, Curaçao en Sint Maarten.

Hoofddirectie Financiën en
Control

Directie Begroting
Afdeling Voorafgaand Toezicht
en Beleidscontrol

Datum:
5 augustus 2013

Onze referentie
BS2013022410

b. Militaire steunverlening

De Krijgsmacht kan steun verlenen aan een bestuursorgaan in het kader van het openbaar belang. In de Regeling Militaire steunverlening in het openbaar belang 2004 zijn de volgende voorwaarden gesteld:

- Indiening dient altijd plaats te vinden door een bestuursorgaan. De CDS beslist namens de minister, na overleg met de DJZ, op de aanvraag.
- Steun aan bestuursorganen kan worden verleend in situaties die betrekking hebben op het openbaar belang waarin de gevraagde steun niet, niet tijdig of niet afdoende door het aanvragende bestuursorgaan zelf kan worden voorzien;
- Het bestuursorgaan dient in de aanvraag te motiveren waarom niet zelf in de gevraagde steunverlening kan worden voorzien.

Verrekening bijstand en steunverlening

In het kader van Intensivering Civiel-Militaire samenwerking is het convenant Financiering Nationale Inzet-Krijgsmacht (FNIK) opgesteld. De additionele uitgaven die Defensie maakt voor de aangevraagde bijstand en steunverlening worden binnen Defensie verrekend ten laste van het FNIK budget. De controller van het defensieonderdeel (DO) dient na de inzet de financiële verantwoording in bij DS/DOPS J8. Als meerdere DO's zijn betrokken, dan is het coördinerende DO verantwoordelijk voor de indiening. De controller van DS is verantwoordelijk voor de goedkeuring. In bijlage B staan de tarieven voor de verrekening. In geval van een uitzonderlijk grote inzet waarvan de additionele uitgaven het totale budget in een keer overstijgen, wordt in overleg met betrokken partijen afspraken gemaakt over separate verrekening.

c. Humanitaire hulpverlening in het buitenland

Humanitaire hulpverlening is in eerste aanleg een civiele aangelegenheid. Wanneer Nederland humanitaire hulpverlening in het buitenland verleent in overeenstemming met de richtlijnen van de Verenigde Naties, kan dit ook plaatsvinden in de vorm van ondersteuning met militaire middelen. Het uitgangspunt van deze richtlijnen is dat humanitaire hulpverlening in de vorm van militaire ondersteuning wordt geleverd op basis van een verzoek van civiele autoriteiten dan wel van de VN, ingediend door het ministerie van Buitenlandse Zaken (MinBZ) bij DS/DOPS, en dat militair personeel en materieel onder civiele coördinatie wordt ingezet.

Verrekening

De additionele uitgaven die voortvloeien uit inzet van militaire middelen bij humanitaire hulpverlening komen, voor zover opgenomen in de begroting van het projectplan, in beginsel voor rekening van de begroting voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. MinBZ bepaalt na overleg met Defensie, op basis van de door Defensie ingediende begroting, de hoogte van de maximale financiële bijdrage door MinBZ aan Defensie voor de uitvoering. De hoogte van de maximale

financiële bijdrage wordt vastgelegd in een opdrachtbrief. Voor het opstellen van de rekening wordt gebruikt gemaakt van de tarieven gegeven in bijlage B.

Hoofddirectie Financiën en Control

Directie Begroting
Afdeling Voorafgaand Toezicht en Beleidscontrol

4. Dienstverlening

Het verlenen van diensten ten behoeve van partijen buiten het ministerie van Defensie, niet zijnde militaire bijstand, militaire steunverlening of humanitaire hulpverlening, kan alleen plaatsvinden als aan onderstaande voorwaarden wordt voldaan. Het DO dient, om de voorwaarden te kunnen toetsen, inzicht te hebben in de achtergronden van de aanvragende personen/instanties.

Datum
5 augustus 2013

Onze referentie
BS2013022410

De dienstverlening mag alleen activiteiten of diensten omvatten die in het verlengde liggen van de taken van Defensie, en

De dienstverlening moet kunnen worden uitgevoerd met de bestaande capaciteiten. De uitvoering mag activiteiten in het kader van de hoofdtaken van Defensie niet doorkruisen, de gereedstelling van eenheden niet aantasten en niet in strijd zijn met het dienstbelang.

Dienstverlening kan een politiek gevoelig of principiële beleidsmatig karakter hebben. Dit is ter beoordeling van de commandant van het DO. Bij twijfel dient het DO advies in te winnen bij de Bestuursstaf. Als sprake is van een politiek gevoelig of principiële beleidsmatig karakter dan wordt de aanvraag ter beslissing voorgelegd aan de bewindslieden, door tussenkomst van de CDS² en SG.

a. Maatschappelijke dienstverlening

Maatschappelijke dienstverlening voor partijen buiten Defensie op incidentele basis is geen wettelijk vastgelegde taak voor Defensie. Van toepassing is MP 11-10 'Maatschappelijke dienstverlening door Defensie aan derden'. Maatschappelijke dienstverlening kan in één van de volgende vormen plaatsvinden:

- 1) Ter ondersteuning van een charitatief doel, indien de aanvrager en/of aanvragende instanties geen winstoogmerk heeft en de dienstverlening past binnen het defensiebeleid. Als het gaat om dienstverlening ten behoeve van aanvragers/instanties buiten het Koninkrijk der Nederlanden dienen het doel en die aanvragers/instanties tevens te passen in het Nederlands buitenlandbeleid;
- 2) Uit het oogpunt van goed nabuurschap als een tegenprestatie voor mogelijke overlast die wordt veroorzaakt door de uitoefening van een defensietaak. Hierbij wordt uitgegaan van:
  - a) een aanwijsbare relatie tussen de aanvrager/aanvragende instantie en het onderdeel waarvan een dienst wordt gevraagd. Dit impliceert dat commandanten in principe alleen diensten kunnen verlenen binnen hun directe omgeving; en
  - b) proportionaliteit tussen het verzoek van de aanvrager/aanvragende instantie en de mate van mogelijke overlast door Defensie. Het belang dat Defensie heeft bij een goede relatie met de aanvrager/aanvragende instantie moet in een redelijke verhouding staan tot de omvang van de te verlenen maatschappelijke dienst.
- 3) Ter bevordering van een positieve beeldvorming van Defensie. Dit is slechts toegestaan indien:
  - a) het aanvragers/aanvragende instanties betreft zonder winstoogmerk;

² Na overleg met de Hoofddirectie Algemeen Beleid (HDAB), DJZ en HDFC stelt CDS een advies aan de minister op.

- b) de doelgroepen waarop de activiteiten zijn gericht voor Defensie vanuit wervingsoptiek van belang zijn;
- c) er proportionaliteit bestaat tussen de prestatie van Defensie en de verwachte bijdrage aan de beeldvorming/werving;
- d) er proportionaliteit bestaat tussen de belangen van Defensie en de belangen van derden (civiele dienstverleners) die mogelijk door de dienstverlening worden geraakt.

Hoofddirectie Financiën en
Contrôl

Directie Begroting
Afdeling Voorafgaand Toezicht
en Beleidscontrole

Datum
5 augustus 2013

Onze referentie
BS2013022410

Aanvragen, en het verloop ervan, voor maatschappelijke dienstverlening worden schriftelijk vastgelegd binnen het DO. Indien aan de voorwaarden is voldaan, is het hoofd van het DO gemandateerd voor het geven van toestemming voor maatschappelijke dienstverlening. De CDS beslist over verzoeken voor maatschappelijke dienstverlening ter ondersteuning van een charitatief doel buiten het Koninkrijk der Nederlanden. In geval van maatschappelijke dienstverlening met een politiek gevoelig of principieel beleidsmatig karakter dient de aanvraag door tussenkomst van de CDS, in overleg met HDAB, en de SG ter beslissing worden voorgelegd aan de minister.

Verrekening

De Wet Markt en Overheid is niet van toepassing op maatschappelijke dienstverlening. Wanneer wordt voldaan aan de voorwaarden worden alleen de additionele uitgaven met de aanvrager verrekend (zie bijlage B). Bij maatschappelijke dienstverlening kan worden bepaald dat de additionele uitgaven niet of slechts gedeeltelijk in rekening worden gebracht. Dit is ter beoordeling van het hoofd van het DO. Een beoordeling moet worden gemaakt in hoeverre de aanvragende persoon/instantie niet over (voldoende) financiële middelen beschikt c.q. niet in staat is deze ten behoeve van de dienstverlening aan te wenden. Dit om te voorkomen dat de voorgenomen dienstverlening niet tot stand kan komen doordat de financiële middelen van de aanvrager onevenredig zwaar belast worden.

b. Dienstverlening binnen rijksoverheid

Defensie kan diensten verlenen aan partijen binnen de rijksoverheid. Aanvragen in het kader van deze dienstverlening dienen altijd vooraf te worden goedgekeurd door het hoofd van het desbetreffende DO. Aanvragen, en het verloop ervan, voor dienstverlening binnen de overheid worden schriftelijk vastgelegd binnen het DO.

Verrekening

Deze dienstverlening wordt tegen integrale kostprijs verrekend. Zie bijlage C voor het bepalen van de integrale kostprijs.

c. Overige dienstverlening

Overheidsinstanties kunnen ook diensten voor derden verrichten. Om concurrentievervalsing te voorkomen, moeten overheden zich aan gedragsregels houden. Deze gedragsregels zijn vastgelegd in de Wet Markt en Overheid die met ingang van 1 juli 2012 van toepassing is. De wet heeft als doel om zo gelijk mogelijke concurrentieverhoudingen tussen overheden en bedrijven te creëren. Hierbij wordt rekening gehouden met de specifieke publieke taak van de overheid. De Autoriteit Consument en Markt ziet toe op de naleving van deze regels.

Het ministerie van Economische Zaken heeft een handreiking Wet Markt en Overheid³ uitgegeven. De handreiking beoogt helderheid te verschaffen over de reikwijdte, inhoud en toepassing van de gedragsregels en biedt handvatten voor overheden die met de wet te maken hebben. De gedragsregels zijn als volgt:

- **Integrale kostendoorberekening:** overheden moeten ten minste de integrale kosten van hun goederen of diensten in hun tarieven doorberekenen. De doorberekening van de integrale kosten dient op grond van consequent toegepaste en objectief te rechtvaardigen, bedrijfseconomische principes te gebeuren;
- **Bevoordelingverbod:** overheden mogen hun eigen overheidsbedrijven niet bevoordelen ten opzichte van concurrerende bedrijven;
- **Gegevensgebruik:** overheden mogen de gegevens die ze vanuit hun publieke taak verkrijgen, alleen gebruiken voor economische activiteiten als deze dienen ter uitvoering van de publieke taak. Deze regel geldt niet als andere overheidsorganisaties of bedrijven ook over de gegevens kunnen beschikken;
- **Functiescheiding:** als een overheid op een bepaald terrein een bestuurlijke (bijvoorbeeld toetsende) rol heeft voor bepaalde economische activiteiten en ook zelf die economische activiteiten uitvoert, mogen niet dezelfde personen betrokken zijn bij de uitoefening van de bestuurlijke bevoegdheid en bij het verrichten van de economische activiteiten van de overheidsorganisatie;

Hoofddirectie Financiën en Control

Directie Begroting, Afdeling Voorafgaand Toezicht en Beleidscontrol

Datum
5 augustus 2013

Onze referentie
BS2013022410

Defensie kan verzoeken krijgen van derden om roerende zaken, die in beheer zijn bij Defensie, in bruikleen te mogen ontvangen. Als zaken in bruikleen worden gegeven, dan zijn de Algemene Bruikleen Voorwaarden van toepassing. Deze staan op de intranetpagina van DMO/Directie Beleid. Een bruikleenovereenkomst wordt in principe voor de periode van maximaal één jaar gesloten. De DO'n blijven in beginsel verantwoordelijk voor het in bruikleen gegeven materieel en het beheer hiervan. Zie Aanwijzing SG A/987 'Handboek verwerving Defensie' voor meer informatie over verantwoordelijkheden, bevoegdheden en materieelbeheer bij bruikleen van roerende zaken.

Medegebruik van onroerende zaken is in beginsel toegestaan, mits de operationele verplichtingen en het dienstbelang niet door het medegebruik worden geschaad. Het medegebruik moet inpasbaar zijn binnen vigerende milieuvergunningen en voldoen aan wet- en regelgeving. DS/D-DAOG besluit of het verlenen van structureel medegebruik (gebruik ≥ 6 maanden) verenigbaar is met de defensiebestemming. De hoofdgebruiker besluit tot incidenteel medegebruik (gebruik < 6 maanden). De DVD adviseert, gevraagd en ongevraagd, over verzoeken tot medegebruik van partijen buiten Defensie. De DVD draagt er zorg voor dat het RVOB de medegebruikovereenkomst met de medegebruiker afsluit. Medegebruik door partijen buiten Defensie is aan voorwaarden gebonden. Voor structureel medegebruik wordt voor toestemming eerst een afweging gemaakt binnen de Bestuursstaf. Zie het 'Vademecum Beleid, beheer en gebruik van Vastgoed Defensie' voor meer informatie over de voorwaarde voor medegebruik.

³ De handreiking is te vinden op de website van de rijksoverheid: <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/richtlijnen/2012/07/05/handreiking-markt-en-overheid.html>

Recreatief medegebruik en de voorwaarden waaronder dit plaats mag vinden, liggen vast in de Defensie Publicatie nr. 43-200 'Recreatief medegebruik van defensieterrinen'.

Hoofddirectie Financiën en Control

Aanvragen in het kader van deze dienstverlening dienen altijd vooraf te worden goedgekeurd door het hoofd van het desbetreffende DO. Aanvragen en het verloop ervan voor dienstverlening aan derden worden schriftelijk vastgelegd binnen het DO.

Directie Begroting
Afdeling Voorafgaand Toezicht en Beleidscontrol

Datum
5 augustus 2013

Onze referentie
BS2013022410

Verrekening

Deze dienstverlening wordt tegen integrale kostprijs verrekend. Zie bijlage C voor het bepalen van de integrale kostprijs.

UITZONDERINGEN

5. Crisisbeheersingsoperaties

Crisisbeheersingsoperaties in internationaal verband (VN, NAVO, EU, OVSE, CIMIC, etc.) vallen niet onder deze Aanwijzing. Hiervoor wordt verwezen naar HDFC Aanwijzing nr. 46 'Financiering inzet van Defensie bij crisisbeheersingsoperaties'.

6. Ceremoniële activiteiten

De ceremoniële activiteiten ten behoeve van het Koninklijk Huis en de regering worden om niet verricht.

7. Afstoting van overtollig strategisch defensiematerieel

Het afstoten van overtollige rijksgoederen is een verantwoordelijkheid van de onder het ministerie van Financiën vallende Domeinen Roerende Zaken. Met betrekking tot het afstoten van overtollig strategisch defensiematerieel levert Defensie ondersteuning aan Domeinen Roerende Zaken bij de totstandkoming van de verkoopovereenkomst. Deze ondersteuning wordt niet in rekening gebracht bij Domeinen Roerende Zaken.

Met betrekking tot het afstoten van overtollig materieel (zowel roerende als onroerende zaken) onderkent Defensie verschillende soorten afstotingskosten. Voor verdere informatie wordt verwezen naar HDFC Aanwijzing nr. 36 'Kosten afstoting overtollig defensiematerieel' en Aanwijzing SG A/987 'Handboek verwerving Defensie'.

8. Ondersteuning van de Nederlandse defensiegerelateerde industrie

Nederland kan op verschillende wijzen betrokken zijn bij het ondersteunen van de defensiegerelateerde industrie (DGI), bijvoorbeeld in de exportmogelijkheden voor de DGI en door voorlichting geven/informatie verstrekken aan potentiële afnemers van de DGI. De DGI wordt ook door andere departementen ondersteund. Hiervoor zijn verschillende overeenkomsten gesloten. HDFC Aanwijzing nr. 20 'Export van nieuw niet-overtollig strategisch Defensie materieel' is gebaseerd op deze overeenkomsten. Voor verdere informatie aangaande het ondersteunen van de DGI wordt dan ook verwezen naar deze Aanwijzing.

OVERIGE BEPALINGEN

Hoofddirectie Financiën en Control

9. Verantwoordelijkheden bij het aangaan van een activiteit

Directie Begroting, Afdeling Voorafgaand Toezicht en Beleidscontrol

Een DO dient zelf te bepalen onder welke groep van activiteiten een aangevraagde activiteit valt. Deze afweging dient adequaat onderbouwd en voldoende gemotiveerd te zijn. Bij twijfel dient het DO juridisch advies in te winnen bij de eigen juridische afdeling, dan wel bij complexe (of politiek-gevoelige) zaken bij DJZ. Wanneer wordt besloten de activiteit uit te voeren voor de aanvrager dient een overeenkomst opgesteld te worden. Deze overeenkomst omvat minimaal de namen van de betrokken partijen, een omschrijving van de uit te voeren activiteiten en een afspraak aangaande de wijze van verrekenen.

Datum
5 augustus 2013
Onze referentie
BS2013022410

Bij het aangaan van een verplichting op internationaal niveau dient voldaan te worden aan hetgeen is gesteld in Aanwijzing SG A/946 'Internationale afspraken'.

10. Administratieve organisatie

De controllers van de DO's dragen zorg voor een adequate verwerking van de gevolgen van deze Aanwijzing in de administratieve organisatie. Het is de verantwoordelijkheid van het DO waar zich een te gelden te maken activiteit heeft voorgedaan om een vorderingsvoorstel op te stellen.

SLOTBEPALINGEN

11. Informatie over de toepassing van de Aanwijzing

Nadere informatie over de toepassing van deze Aanwijzing kan worden verkregen bij Hoofddirectie Financiën en Control/Directie Begroting/Afdeling Voorafgaand Toezicht en Beleidscontrol.

12. Inwerkingtreding en publicatie

Deze aanwijzing treedt in werking op het moment van ondertekening onder gelijktijdige intrèkking van de HDFC Aanwijzing nr. 80 (F/2007029849 d.d. 26 november 2007) en HDFC Aanwijzing nr. 71 (BS2012017330 d.d. 31 maart 2012). Deze Aanwijzing wordt bekendgemaakt volgens een verzendlijst en wordt gepubliceerd op het Defensie Intranet, onder Officiële Defensiebrede publicaties, Hoofddirectie Financiën en Control.

De bijlagen B, C, D en E worden jaarlijks geactualiseerd en door de Directeur Begroting van de Hoofddirectie Financiën en Control bekend gesteld.

DE WAARNEMEND HOOFDDIRECTEUR FINANCIËN EN CONTROL

Drs. J.K. Jongkind-RC